

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: Zuzana Kalinová

Vysoká škola: **FF JU v Č. Budějovicích,**
Ústav bohemistiky

Obor: **Bohemistika**

Datum odevzdání posudku: 27. 8. 2012

Recenzent: Mgr. Vera Yakimova

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Motiv smrti v klíčových literárních diskurzech českého 19. století

.....
(téma)

Bakalářská práce Zuzany Kalinové „Motiv smrti v klíčových literárních diskurzech českého 19. století“ si klade za cíl sledovat vybranou problematiku pomocí interpretace čtyř literárních textů – *Marinka* Karla Hynka Máchy, *Babička* Boženy Němcové, *Kalibův zločin* Karla Václava Raisa a *Kuře melancholik* Josefa K. Šlejchara.

Na prvním místě musím ocenit zaujetí autorky tématem, které se projevuje v rozsáhlém seznamu literatury, ze které Kalinová čerpá. Najdeme v něm kromě literárně-historických a interpretačních textů texty etnografické, ale rovněž i texty s lékařskou, či psychologickou tematikou.

Snaha pojmout motiv smrti ne pouze jako literární fakt, který je spojen s danou poetikou, ale jako společenský jev v rámci různých kultur a dob podle mě odvádí autorku od původního záměru práce. Autorka se nevěnuje analýze literárních diskurzů, ke kterým vybraná díla patří, ale konstruuje celkový obraz smrti, jak by ji mohla vnímat společnost českého 19. století. Odklání se tak od zadaného tématu, které by bylo jednoznačně samo o sebe fascinujícím objektem zkoumání.

Zaujetí snad vede autorku k přetváření literární analýzy na hledání pravd o tom „jak to opravdu bylo“ a „jak to autor myslel“. V práci mnohokrát najdeme pasáže, které nepojednávají o poetice vybraných děl, ale o tom, zda Viktorka svoje dítě opravdu zabila, nebo ne, zda Vojta svého konání lituje, či ne, atd. Autorka se tak pouští do detektivního pátrání po odpovědích, které však do současného literárního výzkumu nepatří. Další problematický moment je důvěra Kalinové v záměr autora a v jeho schopnosti hledané vysvětlení dodat. Jako jeden z příkladů zde uvedu úvahy o Boženě Němcové na straně 21:

„Smrt blízkého člověka a následná nechuť k vlastnímu životu (viz „*když mne omrzelo v světě žít*“)
tak sice značně přispěly ke vzniku jednoho z nejuznávanějších děl naší literatury, ale nebyly
jediným impulzem, stojícím na počátku této geneze. Přesto je jejich role nezpochybnitelná a nebýt
smrti, možná by *Babička* zůstala jen náčrtem na kousku papíru. Navíc by se dalo spekulovat o
tom, zda by babiččina smrt byla popsána jinak (za předpokladu, že by se v knize vůbec objevila),
kdyby nedošlo k Hynkovu úmrtí. Uspokojivé odpovědi na tyto otázky však nelze získat, neboť
jediným člověkem, který by je nám mohl objasnit, je Němcová.“ V tomto citátu je vidět i další
tendence v přístupu Kalinové k literatuře – pro ni jsou biografická fakta často rozhodujícím
zdrojem pro interpretaci díla a autorka je přijímá nekriticky.

Zmíněnou různorodost použitých zdrojů můžeme sledovat na pokusech Kalinové
analyzovat smrt nebo umírání na základě lékařských pojmů. Ve své analýze Marinky na
straně 16 autorka například píše: „Marinčino přiblížení se smrti bylo znatelné jen z jejího
vzhledu. Vyzáblý obličej, útlé tělo, smutné a toužící oči, navíc „*bílý její šat byl co stinný oděv
ducha*“. Ostatní projevy tuberkulózy, jakými je např. kašel (zejména v posledních stádiích nemoci
spojený s vykašláváním krve) či bolest na hrudi, v knize nejsou popisovány. Může to být
způsobeno buď tím, že Marinka měla lehčí průběh nemoci, nebo tím, že básník kašel přehlédl
kvůli zaujetí Marinčinou krásou a bolesti či únava nám zůstaly skryty, poněvadž si na ně Marinka
nestěžovala, třebaže ji trápily.“ Je pozoruhodné, do jaké míry se autorka chtěla ponořit do
sledovaného tématu, je však škoda, že se více nevěnovala literární interpretaci.

V práci se setkáváme s častým převyprávěním děje (hlavně v kapitolách o *Kalibově
zločinu* a *Kuřeti melancholikovi*) místo analýzy a o zaujetí autorky mluví i její občasná
stylizace do jazyka 19. století pomocí použití přechodníků.

Celkově hodnotím práci jako potvrzující zájem autorky o téma, bohužel Kalinová
odběhla od jeho literární stránky a věnovala se jiným aspektům smrti.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **dobře**

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 27. 8. 2012

